ZAŠČITA IN SPREMLJANJE OSEB, KI SO BILE V STIKU Z VISOKO PATOGENO AVIARNO INFLUENCO A(H5) ALI (H7) PRI PROSTOŽIVEČIH PTICAH

Ukrepi ob pojavu visoko patogenega virusa aviarne influence (angl. = *highly pathogenic avian influenza, HPAI*) A(H5) ali A(H7) pri prostoživečih pticah so namenjeni zmanjševanju tveganja, da bi se okužba prenesla na ljudi.

Verjetnost prenosa okužbe iz prostoživečih živali na ljudi je pri trenutno krožečih virusih HPAI A(H5) ali (H7) izjemno majhna, kljub temu je na mestu previdnost in ukrepanje v skladu s priporočili.

1. Izogibanje stikom s prostoživečimi pticami

Osnovni pristop za zmanjšanje tveganja za prenos virusa HPAI A(H5) ali (H7) z obolele prostoživeče ptice na ljudi je, da se **izognemo vsakemu nepotrebnemu stiku s prostoživečimi pticami**. Prebivalcem priporočamo, da **se poginulih prostoživečih ptic ne dotikajo oz. kakorkoli s pticami rokujejo.** V primeru, da opazijo pogin ptic v naravi, naj obvestijo pristojno veterinarsko-higiensko službo ali pokličejo na številko 112.

2. Varno odstranjevanje manjših ptic

Prebivalcem priporočamo, da poginule manjše ptice (npr.: vrabce, ptice pevke), ki jih opazimo na vrtovih, dvoriščih, v bližini bivališč, na balkonih, terasah ipd. , odstranijo na varen način:

1. Na roko si nadenemo plastično ali gumijasto rokavico in poginulo ptico odložimo v plastično vrečko, ki jo skupaj z rokavico odvržemo med splošne odpadke.

2. Če nimamo na voljo primernih rokavic, ki jih bomo po uporabi odvrgli, si na roko nataknemo plastično vrečko, poberemo ptico in jo odvržemo v smeti skupaj s plastično vrečko.

3. Roke si skrbno umijemo z milom in toplo vodo.

3. Previdnostni ukrepi in nasveti po stiku s potrjeno okuženo prostoživečo ptico

Epidemiolog osebi, ki je bila v tesnem in nezaščitenem stiku z obolelo ali poginulo prostoživečo ptico, ki je bila okužena z virusom HPAI A(H5) ali (H7):

a. Razloži, da je kljub tesnemu, nezaščitenemu stiku verjetnost okužbe in razvoja bolezni zanemarljivo majhna. Tesen stik s prostoživečo ptico pomeni, da se je oseba ptice dotikala

brez zaščitnih rokavic ali celo odstranjevala perje in notranje organe brez rokavic in zaščitne maske.

b. Svetuje s poudarkom, da je gre za previdnostni ukrep, opazovanje zdravstvenega stanja **deset dni od zadnjega tesnega in nezaščitenega stika.**

c. V primeru, da se v opazovanem obdobju (**deset dni** od zadnjega tesnega in nezaščitenega stika) pojavi slabo počutje ali vročina, ki ju spremljajo znaki okužbe spodnjih in/ali zgornjih dihal ali vnetje očesnih veznic, svetuje, da se posvetuje z izbranim oz. lečečim zdravnikom glede diagnostike in zdravljenja.

d. Izbrani/lečeči zdravnik bo presodil ali je smiselna in potrebna mikrobiološka diagnostika za potrditev oz. ovržbo suma na okužbo z virusom influence.

V izjemnem primeru (npr. oseba s težjo klinično sliko in oslabljenim imunskim sistemom, ki je imela dolgotrajen, intenziven, nezaščiten stik s prostoživečo ptico kot je npr. odstranjevanje perja, notranjih organov), pa je smiselna diagnostika predvsem zaradi izključitve okužbe s HPAI A(H5) ali (H7), ki je v trenutni epidemiološki situaciji **izjemno malo verjetna**. Izbrani/lečeči zdravnik se o tovrstnih izjemnih situacijah, ko bi prišla v poštev diagnostika, posvetuje z območnim epidemiologom.

Odvzeti vzorci – kužnine zgornjih in/ali spodnjih dihal se po predhodnem dogovoru napotijo v Laboratorij za javnozdravstveno virologijo NLZOH, Bohoričeva 15, 1000 Ljubljana.

Zdravstveni delavci uporabljajo ukrepe standardne, respiratorne in kontaktne izolacije ob stiku z bolnikom z akutno respiratorno simptomatiko v skladu z dobro klinično prakso.

Posebni ali dodatni zaščitni ukrepi ob stiku z bolnikom z akutno respiratorno simptomatiko, ki je bil pred pričetkom bolezni v stiku z obolelo/poginulo perutnino, pticami v ujetništvu ali prostoživečimi pticami, niso potrebni.